

TORONYIRÁNY

XII. 26.

2018. július 1.

SZEGEDI KATOLIKUS ÉRTESÍTŐ A GLATTFELDER ALAPÍTVÁNY GONDOZÁSÁBAN

Évközi 13. vasárnap

Július 2. Szűz Mária látogatása Erzsébetnél

Július 3. Szent Tamás apostol

Az igazi hit, az a hit, amely minden tettet áttelekesít, az a természetfeletti hit, amely lerántja a világ álarcát és minden dologban rámutat Istenre; amelynek semmi sem lehetetlen; amely azon fáradozik, hogy ilyen szavak, mint nyugtalanság, veszély, félelem, értelmetlenek legyenek; amely nyugalommal, békével és mély örömmel telve egy életet vezet, mint anya a gyermekét kézen fogva; amely a lélekben főleg értelmileg oly tökéletesen feloldja a nehézségeket, felismerve azok érvénytelenségét és gyermektességét; amely oly szilárdan bíz az imádságban, egy gyermek bizalmával, aki jogos dologban kéri atyja segítségét; az a hit, amely megmutatja nekünk, hogy „minden csaló hiábavalóság azon kívül, ami Istennek tetszik”; az a hit, amely mindent más fényben lát: az embereket, mint Isten képmásait, akiket szeretnünk, tisztelnünk kell, s akiknek oly sok jót kell tennünk, amennyit csak bírunk, mert ők a legnagyobb Szeretnek a képmásai; az a hit, amelyben a többi teremtményeket úgy látjuk, kivétel nélkül, mint amelyek arra segítenek, hogy megnyerjük a mennyet, miközben Istenet dicsérjük, hogy használhatjuk őket vagy ők megtagadnak minket; az a hit, amely saját kicsinyiségünket felismerteti velünk, amikor megsejtjük Isten nagyságát; amely késlekedés nélkül, szegyekezés nélkül, félelem és ellenkezés nélkül mindenre vállalkozik, ami Istennek tetszik – ó, ez a hit nagyon ritka!

Istenem, ajándékozz meg engem ezzel! Istenem, hiszek, de erősítsd hitemet! Istenem, add, hogy mindig higgyek benned és szeresselek, erre kérlek a mi Urunk, Jézus Krisztus nevében. Amen.

Charles de Foucauld

Az Imaapostolság szándéka

Evangelizációs: A papok lelkipásztori küldetéséért: Hogy a papok, akik fáradtan és magányosan végzik lelkipásztori munkájukat, segítve és megerősítve érezzék magukat az Úrral való barátság és a testvérek által.

A szentmise olvasmányai

- Bölcs 1,13-15; 2,23-24** Isten az embert örök életre hívja, a végső halált az ember szabadságával rosszul élve választhatja magának.
- 2Kor 8,7-9.13-15** Pál apostol Krisztus nagylelkűségére hivatkozva buzdítja a korintusi híveket az anyagi segítségnyújtásra is kiterjedő testvéri szolidaritásra.
- 3. Mk 5,21-43** Jézus meggyógyítja a hozzá bizalommal forduló, hosszú idő óta súlyos beteg asszonyt, és visszahozza az életbe a zsinagóga előljárójának, Jairusnak a lányát.

Jairus leánya és a vérfolyásos asszony

Márk úgy állítja be az eseményt, hogy Jézus tanítványai a tó keleti partjáról visszatér Kafarnaum környékére és ott azonnal körülvési a tömeg. Egy Jairus nevű férfi siet hozzá kérésével. Már a zsinagóga előljárójának mondja, de ezt az elnevezést használták olyanokra is, akik a közösségben valamilyen vezető szerepet játszottak. Egyébként a zsinagóga előljárója gondoskodott a szombati istentisztelet menetéről. Ő kérte fel alkalomról-alkalomra azokat is, akik felolvasták a szentírási szöveget és végezték az ige hirdetést. Jarius leborul Jézus előtt. Ezt a tiszteletnyilvánítást megadták előkelő hivatalnokoknak és neves rabbiknak is, tehát ez itt csak az apa megtörtségére és a kérés fontosságára mutat. Kérése az, hogy Jézus menjen és gyógyítsa meg a lányát, aki már halálán van. Azt is kéri, hogy „tegye rá a kezét” és úgy gyógyítsa meg. A kézzel való érintés, megerősítést jelentett. A papok az áldás szövegét is a nép fölött kiterjesztett kézzel mondták el. A kérésben tehát nem volt semmi rendkívüli. Itt gondolhatunk arra, hogy a kafarnaumi százados hite nagyobb volt. Ő megelégedett azzal, hogy Jézus csak egy szót szóljon, s szolgálja attól is meggyógyul. Márk azonban itt úgy beszél Jézusról, mint akinek emberi alakjából árad ki az isteni erő és a kegyelem. Ezért emeli ki a vérfolyásos asszony viselkedéséből is az érintést: Hacsak ruhája szegélyét érintem is... Az egyház már tudta, hogy Jézus embersége a Fiú Földi megjelenési formája, azért az élet adományát különös módon hozdozza.

Jézus elindul Jairussal, de a tömeg nem tágít mellőle. Márk nyomán magunk előtt látjuk a jelenetet, amint az emberek kérésekkel és kérdéseikkel ostromolják a Mestert. Közben egy asszony is a közelébe furakodik. Megjelenése bizonyítja hitét és bizalmát, hiszen már tizenkét év óta vérfolyásban szenved, s egész vagyonát orvosokra költötte. Állapota mégsem javul, sőt rosszabbodott.

Másrészt megjelenésével késleltette Jézust, s addig a leány meghalt. Viszont a halott feltámadása jobban igazolta Jézus természetfölötti erejét, mint a beteg meggyógyítása.

A vérfolyás tisztátalan betegségnek számított (Lev 15,28). Az ilyen asszonynak vissza kellett vonulnia, mert érintése másokat is tisztátalanná tett. Innen érthető a szerénysége és félelme. De bizonyára sok jót hallott Jézusról, főleg türelméről és irgalmáról. Jézus nem utasította el eddig sem olyan ridegen a kérő asszonyokat, mint a rabbik tették, hogy a tekintélyüket ezzel is kimutassák. Mivel a beteg asszony tudja, hogy neki nem szabad másokat megérinteni, csak lopva, hátulról közeledik, hogy megérintse azt a bojtot, amely a zsidóknál a felsőruha négy sarkáról lógott le, hogy figyelmeztesse őket a törvény megtartására. Jézus egy alkalommal a farizeusok képmutatását ezzel kapcsolatban is megbélyegzi: meghosszabbítják köntösükön a bojtokat, hogy ezzel is vallásosabbnak tűnjenek fel.

Az asszony érezte, hogy meggyógyult, de ugyanakkor Jézus is észrevette őt. Az evangélista szó szerint így ír: Jézus észrevette, hogy „erő ment ki belőle”. Ez már az egyház nyelve, ahol tudják, hogy Jézus minden kegyelem forrása. A fő, a szőlőtő árasztja szét a tagokba. Jézusnak földi működése idején is megvolt a különleges tudása mindarról, ami hozzátartozott messiási küldetéséhez. Ennek alapján látott bele az asszony gondolataiba. De amellet egészen emberi módon viselkedik és megkérdezi, hogy ki érintette meg. Kérdésével felhívja a figyelmet az asszony hitére. A tanítványok, - Lukács szerint elsősorban Péter – csak azt látják, hogy a tömeg minden oldalról szorongatja, tehát nem értik, hogy milyen érintésre gondol. Az asszonyban azonban már nemcsak a félelem dolgozik, hanem az öröm is, hiszen érezte, hogy meggyógyult. Leborult Jézus előtt és bevallotta merészségét. Feddés helyett azonban bátorítást kap: Lányom, a hited meggyógyított, menj békével és maradj egészséges. Jézus már többször igazolta, hogy a szeretet, az Atya irgalmának kinyilvánítását előbbre helyezi, mint a tisztaságra vonatkozó ószövetségi törvényeket. Ő különben sem félt attól, hogy erkölcsileg bármi is beszennyezheti.

Amíg ez az epizód tartott, addig Jairus lánya meghalt, és az apának meghozták a hírt. Együttal hozzáfűzték, hogy ne fássza tovább a Mestert. Úgy gondolták, hogy Jézus prófétai ereje megáll a halál küszöbénél. Jézus látta az apa megtörtségét, azért bátorította: Ne félj, csak higgy! Lukács szerint még hozzáfűzte, hogy „megszabadul”. Nem azt mondja, hogy feltámad, hanem a megmentés, üdvözítés szót használja (sothesetai). A hitnek tehát üdvözítő hatása van. Az egyház a történet elmondásával már ezt akarta tanítani. A hitben azt fogadjuk el, ami természetfölötti, ami nem érhető el emberi erővel, vagyis azt, amit Isten ajándékoz nekünk.

Jézus csak Pétert, Jakabot és Jánost viszi magával, a tömeget visszatartja. Lehet, hogy az apostolok közül most csak ők hárman voltak mellette, vagy csak őket akarta külön megerősíteni a hitben. Ők vannak vele a színeváltozásnál is és a Getszemáni-kertben. Jairus házában már siratták a halottat. Jézus olyan képes beszédet használ, mint Lázár feltámasztásánál. „A kislány nem halt meg, csak alszik.” Az alvás lehet a halál képe önmagában is, de itt Jézus tudja, hogy a leány ebből a halálból még felébred. A jelenlevők azonban tudják, hogy a halál beállt, s ezt gúnyosan meg is jegyzik. Jézus a három apostolon kívül a szülőkkel együtt lép be a halott szobájába. Akarja, hogy az isteni jótéteménynek legyenek közvetlen tanúi, de a nagy tömeg messiási reményeinek nem akar tápot adni. Azután megfogta a kislány kezét, és arám nyelven szólt hozzá: Talita kum! Leány, kelj fel! A tizenkét éves leány felkelt, és kezdett járni. Jézus itt sem kért vagy imádkozott, hanem parancsolt. Viselkedésében volt valami kihívó a zsidók szemében. Embernek látták, s mégsem úgy viselkedik, mint aki csak ember. Ezért nem tudtak tisztába lenni kilétével.

A szülőket az öröm és a meglepetés elámitotta. Jézus itt sem kereste saját dicsőségét, hálát sem várt, inkább arra kérte őket, hogy ne híreszteljék a dolgot. Örüljenek a lányuknak és adjanak neki enni. Ami történt, az nem látszat, hanem valóság.

Gál Ferenc

Szülők és gyermekeik: hogy jól éljünk együtt (1.)

Rovatunkban a neveléssel kapcsolatos témákkal foglalkozunk a Don Bosco Kiadó által e témában megjelentetett kiadványok ismertetésével, a kiadó engedélyével. Mostani számunktól Salvatore Porcelluzzi „Szülők és gyermekeik: hogy jól éljünk együtt” című kiadványából folytatásokban közlünk részleteket.

Bevezető

Don Bosco a Megelőző Módszerrel megelőzte korát, és pedagógiai intuícióit egyenrangúnak tekinthetjük a pedagógia területén ma megfogalmazott „felfedezésekkel.” A Szent életéről szóló Életrajzi visszaemlékezések figyelmes elolvasásakor rendkívüli egybecsengéseket veszünk észre Don Bosco pedagógiai elképzelései és a neveléstudomány mai elméletei között. Elég ha olyan fogalmakra gondolunk, mint az empátia, a nevelő és nevelt kölcsönös viszonya, vagy a nevelő munkában elengedhetetlenül szükséges intencionalitás, a személy integrált képzése, a nevelő képességeinek fejlesztése és kiaknázása, a pozitív döntések felé történő irányítás, a felelős önállóság.

Nos, mindezek az elemek, amelyeket ma úgy emlegetnek, mint a modern pedagógiai felfogás „minőségi tényezőit”, megvoltak Don Bosco művében mintegy 150 évvel ezelőtt, s azután rendszerbe is foglalta őket Megelőző Módszer néven. Az „Értelem, vallás, szeretetreméltóság” hármasa áll nevelési módszerünk homlokterében.

Don Bosco, a képzés e három tartópillérének nevében azt kéri a szülőktől, hogy magukat és gyermekeiket úgy neveljék, hogy értelmi képességeiket a jóra használják, az igazság keresésére, eszüket és akaratukat pedig az értékek felé irányítsák. Ezen kívül a Szent még arra is felszólít bennünket, hogy váljunk olyan családokká, amelyben Isten valóságosan megtapasztalható, jelenléte megérinthető a mindennapi életben. Rajtunk, szülőként múlik, hogy megmutassuk gyermekeinknek, miképpen élhetik meg teremtményként a Teremtőhöz fűződő kapcsolatukat.

A megelőző Módszer másik alappillére a szeretet(reméltóság), amelynek át kell hatnia minden hiteles nevelői kapcsolatot. Don Bosco szerette ismételtetni ezt a mondatot: „A nevelés a szív dolga”. A módszer, melyet Don Bosco örökül hagyott ránk, még ma is kínálja bő gyümölcsseit a családok számára, akik nevelési tevékenységükben hivatkozási alapul választják. A nagy nevelő felszólít bennünket arra, hogy fogadjuk el sokat ígérő javaslatát: „Ha otthonaitokban átültetitek a gyakorlatba ezt a módszert, úgy vélem, nagy előnyök származhatnak belőle”.

Ebben az írásban olyan jelentős kérdésköröket érintünk, amelyek a mindennapos családi életben kerülnek előtérbe, a személyes kapcsolatokban, amelyek irányultságuktól függően boldoggá tehetnek, vagy kínozhatnak bennünket. Don Bosco megelőző módszerével kapcsolatosan a könyvnek az a szándéka, hogy aktualizálja azt, és felkínálja a mai családoknak, válaszként azokra a fáradozásokra, amelyek a neveléssel járnak. A központi gondolat, amit a szerző meggyőződéssel képvisel, nem utópia, nem más, minthogy szülők és gyermekeik jól éljenek együtt. Ez a család minden tagjának mély és jogos vágya. Az válthatja ezt valóra, aki egyre inkább tudatára ébred, milyen értékek forognak kockán, és elhatározza, hogy minden erejét arra áldozza, hogy megvalósítsa ezt a magasztos célkitűzést.

Éppen ezért a szöveg szándéka nem más, mint egyszerű és tiszta szempontokat kínálni az olvasó számára, és főként kiváltani benne a „megújulás” iránti vágyat szülői-nevelői mivoltát tekintve, Don Bosco Megelőző Módszerének fényénél. A főbb tárgykörök, amelyekkel a kiadvány foglalkozik, a következők: az értékekre nevelés, a párbeszéd a családban, a fiatalkori kedvtelenség, gyermekeink és a tévé, a nevelői stílusok, a nevelés helye és ideje, gyermekeink személyiségi fejlődésének szakaszai.

Szívből jövő köszönet illeti Severino De Pieri tanár urat, és a Momigliano Veneto-i Cospes központ teljes szakértői csapatát, akikkel évek óta dolgozom együtt a családi nevelés területén, a „Szülők Iskolája” keretein belül.

Mit kérdeznek a szülők, hogy jól neveljék gyermekeiket?

A szülők kérdezték

Jó néhány éve folytatok párbeszédet, mint a neveléssel kapcsolatos különböző témák előadója, ifjúsági csoportok vezetőivel, tanárokkal és főként szülőkkel. Amint végiggondoltam e csodálatos élettapasztalatot, az az ötletem támadt, hogy megmutatom a csomópontját ennek a hatalmas feladatnak, amivel korunkban szembe kell néznie a nevelőknek. Kettős célja van e vállalkozásnak: a magam folyamatos önképzését látom benne, másként szeretnék konstruktív módon segítségére lenni a fiatal nemzedékeknek.

Miután figyelmesen elemeztem azt az ezernyi kérdést, ami felmerült szülők, nevelők és tanárok részéről az iskolákban és a tanfolyamokon, arra törekedtem, hogy rendszerbe foglaljam az anyagot, és meghatározott témák köré gyűjtsem a résztvevők felől érkező rengeteg kérdést. Szeretném hangsúlyozni, hogy a nevelés kultúráján keresztül is hozzájárulhatunk az emberi fejlődéshez és a minket körülvevő világ jobbá tételéhez.

Úgy gondolom, hogy az emberi személy szükségének megértéséhez az első lépés, ha meghallgatjuk őt, és ezért döntöttem úgy, hogy a közvetlenül érintettek saját kérdéseit jelenítem itt meg. Az általuk kiejtett mondatok a modern nevelés számos vetületét felölelik, de mindegyik mögött ott van az alapvető és elkötelezett kérdés: milyen körülmények tehetik lehetővé a szülők számára, hogy valódi nevelőkké váljanak?

Erre az összetett kérdésre igyekszik e könyv választ adni, ha nem is kimerítő módon. Válaszunk nyitott és bizonyos határok között személyre szabható. Ilyen módon az olvasó tevékeny résztvevője lesz saját nevelői döntéseinek, és nem csupán az ügyeletes szakértő pszicho-pedagógiai tanácsainak passzív végrehajtója.

I. Ellenérés a neveléstudomány által kidolgozott új irányzatokkal szemben.

Kérdés: Valaha azt mondták, hogy csak a szülő „neveli” a gyermekét. Ma azt állítják, hogy a gyermek is „nevelheti” szüleit; hova juthatunk így?

Kulcsszavak: Kapcsolat – Interakció – Kölcsönös nevelés – Személyes tér – Közös tér

E kérdés azt mutatja meg, milyen nehéz az idők, helyek és körülmények folytonos változása ellenére felülvizsgálni a neveléssel kapcsolatos alapállásunkban elképzeléseinket, alaphelyzetünket és tevékenységünket. Ez a pedagógiai alapállásunk ugyanakkor évekre, esetleg több nemzedékre vezethető vissza, és úgy adták számunkra tovább, mint javításra soha nem szoruló igazságok együttesét.

(Folyt. köv.)

Vasárnapi jegyzet

Zene és játék

Több vélekedés született már az ókortól napjainkig a zenéről, annak fogalmáról, hatásáról. Általában a művészetek körébe helyezik, de külön is megadják a különböző válaszokat. A legendás Pütagoraszról, a tiszta lelkű személyiségről tartották, hogy hallotta bolygók mozgásának hangjait, zenéjét. Ő mutatta meg a harmóniákban lévő „univerzális rendet”. Platon a nevelés számára tulajdonított erkölcsi erőt, amely a zenéből származik. Azt írja, hogy a zene lelket kölcsönöz a mindenségnek, szárnyat az élménynek. Mindkét fogalom fontos a XXI. században, amikor egyre születnek „zenék”, amelyek elvetik a harmóniát, dallamot és már nem tudni, miért íródnak.

Persze volt (van) vélekedés keresztény tájon, amely zavarónak tartja a muzsikát még a spiritualitásban is. Fegyelmi kérdést fogalmaznak meg: a zene elvonja a figyelmet a lelkiségtől, mellékvágányra tereli a fő gondolatot, amely az ember személyiségét Istenhez kapcsolja. Tévedés. A zene lényegét maga a zene jelenti, amit így lehet kifejezni: zeneség. Vagyis ami a zenét zenévé és nem más művészetté teszi. A lényeg viszont a keresztény etikában Istenhez tartozik. Nem úgy, amint újabban költői megnyilatkozás tartja, hogy van a zene, és van a zenénél zenébb zene, vagyis Isten zenéje. Ez lehet afféle tautológia, mint például amikor azt mondjuk: erkölcsi moralitás. Ugyanannak a fogalomnak más arca nem tér el az elsőtől. Figyelembe veendő, hogy a zeneibb zene ugyanannak a lényegnek az ismétlése, tehát járulékos fogalomról van szó. Amikor azt mondjuk, hogy Istenben a zene tökéletesebb harmóniával van jelen, ezzel nem változik a lényeg: a zene zene marad. Így aztán az ókori bölcsek is amikor zenéi hatásáról írnak, rejtetten isteni zenére gondolnak, hiszen – keresztény „elrendezéssel” valamennyi zene (amint valamennyi művészet) a lényegével a legtökéletesebbhez, az abszolút tökéletes Istenhez tartozik, tehát együttal imádság...

Amikor zenéről és játékról egyszerre beszélünk, a színpadi megjelenítést is ebbe a kategóriába vonjuk, hiszen vannak zenés darabok, amelyek például nyaranta szabadtéri előadásokon szórakoztatják az embereket. A harmóniakon értendő a játék, a mozdulat is, a kifejezés testi formája.

Ha klasszikus, vagy klasszikus értékűnek minősíthető modern darab (pl. egy musical) kerül színpadra minősített zenével, játékkal, ez a szórakoztatás nemes választása, hiszen a darab nem torzítani, hanem emelni igyekszik azt, ami az emberi személyiség számára hasznos: nevel, karaktert erősít, felhívja a figyelmet a magasabb értékre, amely köré kell, hogy rendeződjen az érzés és gondolat.

hírek ..... információk

Mint minden esztendőben, az idén is a Szent Péter és Pál apostolok ünnepét követő vasárnapon, azaz ma, július 1-jén minden katolikus templomban a szentmiséken úgynevezett Péter-filléreket gyűjtenek, a perselyadományokat az Apostoli Szentszék karitatív tevékenységének, illetve az egész világegyházat szolgáló intézményeinek megsegítésére továbbítják.

~~~~~  
Az Eucharisztikus Kongresszusra készülve a szeged-móravárosi Szent Kereszt templomban ma, valamint július 6-án, pénteken a szentmise végén szentségimádást tartanak.

~~~~~  
A II. Tisacra Összművészeti Minifesztivált rendezik július 6-8-ig a szeged-alsóvárosi ferences kolostorban. Kiállítással, koncertekkel, irodalmi témájú beszélgetésekkel, színházi előadásokkal várják az érdeklődőket három estén át a ferences kolostor belső udvarán. A programokon való részvétel ingyenes.

~~~~~  
„A Dömötör-torony titkai” címmel július 7-én, szombaton este 6 órakor 30 perces bemutató keretében ismerkedhetnek meg az érdeklődők Szeged belvárosának legrégebbi, épített emlékének történetével valamint az Aba-Novák freskók motívumaival: azokkal a falfestményekkel, melyekkel a művész 1932-ben aranyérmert nyert a padovai egyházművészeti kiállításon. A Dóm árnyékában húzódó építmény a város életének néma szemtanúja, története tele van fordulatos eseményekkel, fennmaradása pedig kisebb fajta csoda. A bemutató regisztrációhoz kötött. Maximum létszám: 20 fő. Részvételi díj: 700 Ft/fő. Regisztrálni a Szegedi Dóm Látogatóközpont elérhetőségein lehet: tel.: +36-20-385-5061, e-mail: info@szegedidom.com.

~~~~~  
Nyári nyitva tartással várja a közösség tagjait a Szent József jezsuita templomigazgatóság. Az irodai ügyintézés júliusban és augusztusban hétfőn, szerdán és pénteken 11-12 óráig tart. Lelki beszélgetés, betegellátás esetén a 30/465-7557 telefonszám hívható.

~~~~~  
Az adományozók jóvoltából négy hangszerrel: trombitával, harmonikával, egy gitárral és egy szaxofonnal bővült a Boldogasszony Iskolánövérék Karolina Iskolájában működő Művészeti Iskola hangszertára. Az Iskolánövérék köszönetet mondanak minden segítő adományozónak és továbbra is szeretettel fogadják a hegedű, cselló, trombita, klarinét, fuvola, oboa, fagott, szaxofon, gitár illetve a tangóharmonika felajánlásokat. A hangszeradományokat az iskola portáján vagy az alábbi e-mail címre: mflorassnd@gmail.com várják.

~~~~~  
Felvételt hirdet a Szent Imre Szakkollégium a 2018/2019-es tanévre. Elsősorban azoknak a katolikus fiataloknak a jelentkezését várják, akik valamely szegedi felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatói, és egy szegedi ifjúsági közösségnek, vagy saját otthoni egyházközségüknek tevékeny tagjai. Az intézmény természetesen nyitott a testvéregyházak fiataljai felé is. Jelentkezni a szikkfelveteli@gmail.com e-mail címen, valamint elsőbbségi levélben a következő címen lehet: Szent Imre Szakkollégium 6724 Szeged, Londoni krt. 13. Jelentkezési határidő: augusztus 10., péntek. A felvétellel kapcsolatban érdeklődni a + 36-20-453-81-73-as telefonszámon, illetve a szentimrekoli@gmail.com és a szikkfelveteli@gmail.com e-mail címen lehet.

Ferenc pápa megválasztásának 5. évfordulója alkalmából június 29-én, Szent Péter és Pál apostolok főünnepén ünnepi szentmisét mutattak be a budapesti Szent István-bazilikában a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai, valamint az Apostoli Nunciatura ügyvivője, Mons. Germano Penemote.

~~~~~ Hogyan vált a fésűkagyló a zarándoklat jelképévé?

Ez a jelkép vezeti a zarándoklatot a végső úti cél, idősebb Szent Jakab apostol Santiago de Compostela-i sírja felé, és gyakran az öltözködésükön vagy hátizsákjukon viselik valamilyen formában a vándorok is.

Szent Jakab középkori ábrázolásain szintén gyakran feltűnik a fésűkagyló (más néven zarándokkagyló, Szent Jakab-kagyló; Pecten jacobaeus), mely szorosan összefonódott az El Caminóval és általában a keresztény zarándoklatok hagyományával. De mi áll e jelkép kialakulásának hátterében?

Egyrészt a Szent Jakab holttestének Spanyolországba érkezését övező legendakör. Az egyik történet szerint például miután 44-ben Jakab vértanúhalált szenvedett Jeruzsálemben, testét Spanyolországba vitték. Az egyik ló még a hajón megriadt, s lovasával együtt a tengerbe zuhant – csodával határos módon az állat és gazdája is megmenekült: fésűkagylókkal borítva lépdeltek elő a habokból.

Ennél gyakorlatiasabb magyarázat is létezik a Szent Jakab-kagyló népszerűségére. A spanyol Galicia régió tengerpartján, Jakab sírjához közel tömérdek fésűkagylót találhatunk. A középkori zarándoklatok java része penitencia gyanánt járta végig az utat, s hogy ennek elvégzését bizonyítani tudják, sokan kagylót vittek haza a tengerpartról.

Eleinte azoknak a zarándoklatoknak, akik Szent Jakab-kagylóval kívánták bizonyítani, hogy teljesítették a rájuk kiszabott penitenciát, tovább kellett menniük Finisterrébe, azonban már a 12. században meglátták az árusok az ebben rejlő üzleti lehetőséget, és elkezdtek a székesegyház mellett is árusítani a kagylókat. Nem csak szuvenírként szolgáltak: evéshez és iváshoz is hasznos eszközzül szolgáltak.

Ahogy egyre jobban összefonódott a Szent Jakab-kagyló az El Caminóval, úgy vált egyre inkább magának a zarándoklatnak is a szimbólumává. Jelentette immár a keresztény ember útját is a menny felé, akik „zarándoklatok és jövevények a földön” (Zsid 11,13).

A Katekizmus szerint „A zarándoklatok arra emlékeztetnek, hogy itt a földön úton vagyunk az ég felé. Kezdetől fogva különösen alkalmasak az imádság megújítására. A kegyhelyek az élő forrásaikat kereső zarándoklatok számára alkalmas helyek arra, hogy »mint Egyház« éljék át a keresztény imádság különböző formáit” (A Katolikus Egyház Katekizmusa, 2691.).

A Szent Jakab-kagylót használták a keresztség kiszolgáltatásakor is; nem csak azért, mert praktikus eszköz víz merítéséhez, hanem azért is, mert hordozza a zarándoklat szimbolikáját. A keresztség a keresztény ember útjának kiindulópontja; a pap, amikor a kagylóval vizet önt a gyermekre, elindítja őt a mennyország felé tartó zarándoklatján.

(Magyar Kurír)

Kiadja a Glattfelder Alapítvány

Felelős kiadó és szerkesztő: Kiss-Rigó László

Állandó munkatárs: Bábszki Zoltán, Borz Gergely,

Cserny Szilvia, Kozma Gábor,

Szeberényi Klára, Tóth Sándor

Címünk: 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.